

ČESKÁ REPUBLIKA

**ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY**

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Marie Žiškové v právní věci žalobce: **E. S.**, zastoupen Mgr. Alešem Charvátém, advokátem se sídlem Brno, Kozí 4, proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra**, se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobce proti rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové ze dne 9. 8. 2004, č. j. 28 Az 35/2004 - 22

t a k t o :

- I.** Kasační stížnost **s e z a m í t á .**
- II.** Žalovanému **s e n e p ř i z n á v á** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.
- III.** Odměna ustanoveného advokáta Mgr. Aleše Charváta **s e u r č u j e** částkou 3748,50 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do 60 dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

O d ů v o d n ě n í :

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobce jako stěžovatel domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Hradci Králové, kterým byla zamítnuta jeho žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 11. 2. 2004, č. j. OAM-34/VL-10-04-2004, jímž mu nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o azylu) a bylo vysloveno, že se na něho nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu.

Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že v řízení bylo prokázáno, že nejsou dány zákonné důvody pro udělení azylu, neboť žalobce opakovaně uvedl,

že důvodem jeho žádosti jsou ekonomické a existenční potíže a snaha o legalizaci pobytu v České republice. Přitom soud hodnotil podmínky azylu podle ust. §§ 12, 13 a 14 i neexistenci překážek vycestování podle § 91 zákona o azylu.

Stěžovatel proti tomu v kasační stížnosti uplatňuje důvody uvedené v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. Konkrétně pak namítá, že žalovaný porušil povinnost správně a úplně zjistit skutečný stav věci ve smyslu § 32 zákona č. 71/1967 Sb., o správním řízení (správní řád). Připomíná, že správní orgán není vázán jen návrhy účastníků řízení a pokud by splnil svou povinnost, musel by dospět k závěru, že žádost o azyl byla důvodná, v krajním případě by musel shledat překážku vycestování podle § 91 zákona o azylu. V tom lze spatřovat i námitku nesprávného právního posouzení věci soudem ve smyslu § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. Pokud jde o skutkové důvody, odkazuje na svou žádost, vyjádření při pohovoru a ostatní listiny ve spise založené. Z důvodů porušení zákona žalovaným měl krajský soud jeho rozhodnutí zrušit. V tom, že tak soud neučinil, spatřuje újmu na svých právech. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Hradci Králové zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení; současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti.

Žalovaný ve svém vyjádření uvedl, že jeho rozhodnutí, jakož i rozsudek krajského soudu, odpovídají právním předpisům. Před rozhodnutím o neudělení azylu zjistil řádně skutečný stav věci; přitom vycházel především z výpovědi stěžovatele a z informací o zemi původu. Pronásledování nebylo prokázáno, nemožnost nalézt zaměstnání a ekonomické potíže nejsou důvody relevantními. Navrhl zamítnutí kasační stížnosti a nepřiznání odkladného účinku.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozhodnutí krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatele žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatel namítá v první řadě nedostatky skutkových zjištění ve správním řízení a pochybení soudu, který z těchto důvodů měl správní rozhodnutí zrušit.

K tomu ze správního a soudního spisu vyplynulo, že stěžovatel podal dne 5. 1. 2004 žádost o udělení azylu, v níž uvedl, že do České republiky přicestoval v červnu r. 2003 proto, že v Mongolsku měl ekonomické problémy a nemohl se tam uživit. V září mu jedna

Mongolka odebrala pas a slíbila zajištění prodloužení pobytu, od té doby ji však neviděl, a proto žádá o azyl. Ve vlastnoručně psané žádosti pouze uvedl, že v Mongolsku nikoho nemá a také tam nemá kde bydlet. Při pohovoru k důvodům své žádosti dne 3. 2. 2004 stěžovatel zopakoval, že neměl práci a nemohl žádnou najít, po smrti rodičů neměl ani kde bydlet. Do ČR přijel na turistické vízum, protože slyšel, že se tu dá najít práce a také by si tu chtěl zvýšit vzdělání. O azyl požádal až za situace, kdy přišel o cestovní doklad, který předal jedné paní k zajištění pracovního víza. Správní orgán opatřil zprávu o dodržování lidských práv v Mongolsku za rok 2002, vydanou Úřadem pro demokracii, lidská práva a práci Ministerstva zahraničí USA dne 3. 3. 2003 a poté vydal rozhodnutí o neudělení azylu.

Proti tomu podal stěžovatel žalobu, v níž obecně namítal porušení procesních předpisů a skutečnost, že podmínky pro udělení azylu splňuje, a dále nesprávné posouzení překážky vycestování. Krajský soud žalobu napadeným rozsudkem zamítl a v odůvodnění uvedl, že žalovaný postupoval v souladu se zákonem, neboť nejsou splněny podmínky pro udělení azylu ani není dána překážka vycestování.

Stěžovatel vznesl kasační námitku podle § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s., tedy, že skutková podstata, z níž správní orgán v napadeném rozhodnutí vycházel, nemá oporu ve spisech, a pro tuto žalobou důvodně vytykanou vadu měl krajský soud napadené rozhodnutí žalovaného zrušit. V žalobě stěžovatel námitku nedostatečných skutkových zjištění vznesl, konkretizaci ji ovšem vztáhl ke svým tvrzením před správním orgánem. V kasační stížnosti zdůrazňuje, že správní orgán měl skutkový stav zkoumat i nad rámec jeho tvrzení.

Pokud jde o řízení před správním orgánem, je povinností správního orgánu respektovat základní pravidla řízení, vyplývající z § 3 správního řádu vyjadřující v obecné formě hlavní zásady správního řízení, rozvedené a konkretizované v dalších zákonných ustanoveních, a to včetně namítaného ust. § 32 spr. řádu. V řízení o azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. Rozsah zjišťování skutkového stavu je tedy v řízení před žalovaným určen skutečnostmi, které žadatel o azyl uvádí jako důvody pro udělení azylu. Není povinností správního orgánu vyhledávat jiné důvody, než žadatelem tvrzené, a rovněž rozsah dokazování je tvrzením žadatele limitován. Ostatně stěžovatel v kasační stížnosti netvrdí (a netvrdil ani v žalobě), že žalovaný opomněl provést nějaký důkaz, který by mu byl ku prospěchu. Skutkový stav byl zjištěn v míře dostačující pro hodnocení naplnění azylových podmínek.

Lze tak dále vážit kasační námitku nesprávného právního posouzení věci soudem v předcházejícím řízení [§ 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s.].

Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě, jehož občanství má. Stěžovatel v průběhu správního řízení opakovaně uváděl pouze důvody ekonomické a snahu o legalizaci pobytu, která mu jinak byla znemožněna pozbytím cestovního dokladu. Žádný z jím prezentovaných důvodů není naplněním podmínek

pro udělení azylu, který je institutem určeným k ochraně osob ve své zemi pronásledovaných do té míry, že jsou nuceny vyhledat útočiště v zahraničí.

Pokud jde o překážku vycestování, pak k ní lze vztáhnout jen ojedinělou stěžovatelovu informaci, že se nemůže vrátit do Mongolska, neboť tam nemá kde bydlet. Překážka vycestování podle § 91 zákona o azylu poskytuje ochranu osobám, jejichž život či svoboda jsou v zemi původu ohroženy, a to právě z důvodů obdobným důvodům azylovým, nebo jimž hrozí nebezpečí mučení, nelidského či ponižujícího zacházení, případně jejichž život je ohrožen z důvodů válečného konfliktu. Je zcela evidentní, že u stěžovatele se o žádný z těchto důvodů nejedná. Nedostatek překážky vycestování shledal proto žalovaný v souladu se zákonem, stejně tak hodnocení soudu nelze vytýkat protizákonnost.

Na základě výše uvedeného dospěl Nejvyšší správní soud k závěru, že důvody kasační stížnosti dle ustanovení § 103 odst. 1 písm. a), b) s. ř. s. dány nejsou, a proto kasační stížnost podle § 110 odst. 1 s. ř. s., poslední věty, jako nedůvodnou zamítl.

Výrok o náhradě nákladů řízení se opírá o ustanovení § 60 odst. 1, větu první, s. ř. s., dle kterého stěžovatel neměl právo z důvodu neúspěchu v řízení na náhradu nákladů řízení, Ministerstvu vnitra náklady řízení nevznikly. Soud proto rozhodl, že žalovanému se nepřiznává právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti. Stěžovateli byl soudem ustanoven pro řízení o této kasační stížnosti zástupcem advokát; v takovém případě platí hotové výdaje a odměnu za zastupování stát (§ 35 odst. 8, § 120 s. ř. s.). Advokát uplatnil nárok na odměnu v celkové výši 4938,50 Kč, a to za dva úkony právní služby (převzetí a příprava věci a písemné podání soudu - doplnění kasační stížnosti) včetně paušální náhrady hotových výdajů. Vzhledem k tomu, že klientem je jazykově nevybavený státní příslušník Mongolska, označil provedené úkony za mimořádně náročné a navrhl zvýšení odměny na dvojnásobek, tj. 2000 Kč za úkon. Současně sdělil, že je plátcem daně z přidané hodnoty. Soud určil odměnu advokáta v souladu s ust. § 9 odst. 3 písm. f), § 7 vyhlášky č. 177/1996 Sb., ve znění pozdějších předpisů, částkou 1x 2000 Kč za jeden úkon právní služby [první porada s klientem včetně převzetí věci - § 11 odst. 1 písm. b) při zvýšení podle § 12 odst. 1], 1x 1000 Kč za jeden úkon právní služby [doplnění kasační stížnosti - § 11 odst. 1 písm. d)], 2x 75 Kč na úhradu hotových výdajů (§ 13 odst. 3), celkem 3150 Kč. Soud shledal mimořádnou obtížnost pouze u úkonu, který vyžadoval komunikaci s klientem, doplnění kasační stížnosti nevycházelo z žádných podkladů v cizím jazyce, ani se z jiných důvodů nejednalo o úkon mimořádně obtížný. Advokát je plátcem daně z přidané hodnoty, jeho nárok se proto zvyšuje o částku této daně odpovídající a odměna spolu s touto daní tak činí 3748,50 Kč. Tato částka bude vyplacena z účtu Nejvyššího správního soudu do šedesáti dnů od právní moci tohoto rozhodnutí.

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 1. února 2006

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu